

no. V usodni noči je nesel v nahrbtnem košu sirovo maslo. Nesrečni Frelj je bil star 31 let in oče treh mladoletnih otročičev.

Požarna poškodba škofijske cerkve v Djakovu. Iz še nepojasnjene vzroka so zgorele v Djakovu v škofijski cerkvi v noči od 22. na 23. junija orgle, katere je dal postaviti pred 50 leti za 28 tisoč gld. vladika Strossmajer. Svojčas so bile djakovske orgle pravo čudo v Evropi. Na orglah je bilo 3000 piščalk z 52 glasovi. Dalje je uničil ogenj 2 prekrasna svetilnika, od katerih je vsak tehtal 500 kg in sta bila na koru. Močno poškodovane so tudi tri freske. Orgle danes cenijo na 1 milijon dinarjev. Požarna škoda znaša gotovo 2 milijona dinarjev. Sumijo, da je povzročila požar električna svetilka, ki je ostala pri zadnjem popraviljanju v orglah, ali pa odpadek od cigarete.

Ako kupiš v prodajalni Ivan Trpin, manufakturna trgovina v Mariboru, Vetrinjska ulica 15, dobiš koledar »Slovenskega gospodarja« zastoj.

Dvojna mera — Rusi in Judje.

Nemci, oziroma državni kancler Hitler je odstavil od državnih in javnih služb vse žide, ki so nastopili službo po 1. avgustu leta 1914. Izgubili so službe zdravniki, advokati in razni uradniki. Vsi imajo veliko gmotno škodo, a kaj hujšega se jim ni zgodilo. Tudi je resnica, da so Nemci zavrgli in požgali dosti knjig židovskih učenjakov.

Vsled tega so se vršili v velikih svetovnih mestih, v Londonu, Njujorku, Parizu in na drugih krajih zoper preganjanje Judov protestni shodi, kjer so govorili različni govorniki zoper nemško nasilje. V Parizu je bilo zborovanje v veliki dvorani Trokadero, kjer je bilo zbranih nad 10.000 zborovalcev.

List »Russkij golos« vprašuje, kaj je dalo povod tem velikim zborovanjem?

»Morda so Jude aretirali v masah ter jih kaznovali in postrelili brez vsake obsodbe? Morda so jih streljali postavljene ob stene, morda teče judovska kri v kletih berlinske »Čeke« ter se stotine in tisoči judovskih trupel meče v skupne grobove, katere kopljejo Judje sami, čakajoč razstrela ob grobu? Morda so Nemčijo zalili valovi »judovskih pogromov«? Ali morda gladni Judje morajo uživati meso lastnih otrok?

Nič ni podobnega. Nemci hočejo očistiti svojo domovino socialistov in komunistov. In ker so navadno Judje voditelji teh dveh strank, zato je tudi te zadela ta nezgoda. In sploh se Nemci hočejo osvoboditi judovskega varuštva v vseh panogah gospodarstva. Tako poroča ruski list.

In res je čudno, da se je vzdignil tak krik po svetovnih mestih, ker se nekaj tisoč Judom godi krivica, ne da bi se prelivala njihova kri. In kaj se je godilo v Rusiji? Velikim posestnikom so takoj vzeli vse imetje in vse premoženje. Vse, ki so bili carski vladi naklonjeni, so brezobzirno umorili. Na tisoče ljudi vseh stanov so na tak način brez vsake sodnijske preiskave zaprli in brez vsake obsodbe umorili. V prostorih »krajevnih Ček« so po noči klali ljudi kot živino v mesnici. Navadno so uboge žrtev eno noč iskali in jih skupaj gonili, drugo noč pa so jih klali. Druge so obsodili na prisilno delo v severni Rusiji ali v Sibiriji, kjer so vsled pomanjkanja umirali počasne smrti. Ob enem so uničevali znamenite zasebne

Italijani se pripravljajo na drugi prelet Atlantskega oceana z bojnimi letali. Minister za letalstvo Balbo se posvetuje s poveljniki letal. V ozadju je videti sliko prvega preleta.

Delaveu časti

Neredko se zgodi, da premožnejši zaničujejo denarno ali sploh premoženjsko slabšo stojčega. Pogosto se pa prav revni, ki jim za hip gre pač morda dobro, norčujejo iz delavca, ki ves dan trdo dela, da si prisluži za najpotrebnejše. Najhujše pa je gotovo tole: bajtarska družina, oče in mati ves dan delata in se pehata, da preživita otroke. Med tem so že trije morda sposobni za vsako delo, eden že prost vojaščine. Ti »odrasli otročiči« postopajo po vasi in pasejo lenobo. Spravijo se nad tega ali onega starega človeka in ga neusmiljeno opravljajo. Če že nimajo taki lju-

Pavel Keller: 25. nadaljevanje.

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

»Ne, ne, vprašanje je na dlani. Vprašati namreč, kdo je lastnik studenca, bi bili naši udeležniki seveda najprej morali. Samo ob sebi razumevno! No, jaz nisem lastnik studenca, moja mati tudi ne. Pravi lastnik je Štefan Colnar, moj oče, kateremu je ta studenec prinesel neizrečeno veliko nesreče.«

Strmo je gledal v tla.

Ema ga je molče pobožala po čelu. Tedaj se je zbral.

»Dobiti moramo od njega pooblastilo, od notarja potrjeno pooblastilo, da se lahko v njegovem imenu pogajam in sklepam o uporabi studenca. Pisal sem mu pismo. Pismo je zavrnil, kakor zavrne vse, kar pisanega pride od doma. Šel sem k njemu — saj veš, kam — ni me hotel

videti, z menoj, svojim edinim sinom, ni hotel govoriti.«

Karel je začel jokati. Potegnila ga je na svoja prsa in tedaj je začutila v sebi veliko, zelo težko nalogo žene, ki naj leči hude rane.

Ni mu rekla nobene tolažljive besede, le stiskala ga je na svoja mlada, čista prsa. Tedaj se je predramil iz svoje bolečine ter je mirno rekel:

»Dosegel pa je to stari naš učitelj, on, ki je materi posojeval denar, kadar sem potreboval novo obleko, on, ki je z menoj in materjo vred prepričan o očetovi nedolžnosti.«

»Tudi jaz sem prepričana o tem in moj oče, saj veš.«

»Da, Ema, to me je tolažilo in podpiralo vsa ta težka leta. Stari učitelj je dosegel to, on, kateremu se moramo zahvaliti, da smo še tukaj. Priporil se je do očeta in je govoril z njim. In nato so poslali po notarja in učitelj mi je prinesel pooblastilo zaradi studenca.«

In zopet je mladi, močni mož začel ihteti.

»Oh, ta podpis, Ema! Prej je razločno, gladko pisal. Sedaj pa ta podpis! Razdejane in neurejene

knjižnice in požigali zgodovinska poslopja. In takrat, ko se je to godilo v največji meri, se nihče v Evropi ni ganil. Naši listi so še hvalili boljševike in zabavljali čez »vranglovce«, ruske begunce, ki so prišli v naše kraje. Odlični Rus je rekel piscu teh vrstic: Vaši časopisi so na strani boljševikov. In res je bilo tako. Ljudje so bili kakor pagani, in so od boljševikov pričakovali prenovljen gospodarski red. In ko je Lenin umrl, so ga proslavljali kot posebnega genija.

Stvar se je deloma preobrnila po znanih umorih v Moskvi in pozneje, ko je Evropa izvedela, kako so boljševiki preganjali vero in cerkev. In papež Pij XI. je bil prvi, ki je povzdignil glas za nesrečno Rusijo. Tega se zavedajo tudi Rusi in neki Rus, ki je bil zelo odličen po svoji službi, se je nekoč izrazil: »Bog živi vašega Pija X., ki je za nas Ruse povzdignil svoj glas.«

In kako to, da je kljub temu, čeprav so sovjeti svoje gospodarstvo zelo zavozili, še toliko njihovih prijateljev med nami?? En vzrok je ta, da mnogi verujejo le boljševiškim poročilom, ki so v to prirejena, da varajo ljudstvo. Je pa tudi dosti dobro plačanih agitatorjev, ki z vso vnemo širijo komunizem. Seveda znajo zelo dobro izrabljati sedanjo denarno in gospodarsko stisko za komunizem, češ, da so kapitalisti tega krivi. Tega pa ne povedo, da je v Rusiji še dosti večja stiska kot pri nas.

Svet ima dvojno mero. Za nekaj tisoč v Nemčiji preganjanih Judov se je takoj potegnil, za stotisoče, milijone preganjanih in deloma živinsko pomorjenih Rusov je pokazal le malo srca. Rusi so pač Slovani, zato jih svet toliko vpoštevaja, kolikor ima od njih koristi. Med komunisti imajo veljavno besedo Judje, zato so svetu simpatični in tudi za to, ker, dokler bodo v Rusiji vladali boljševiki, tako dolgo Rusija ne bo nikomur nevarna. Znani angleški pisatelj Bernard Šoj (Shaw) je imel meseca maja v Njujorku govor, kjer je govoril tudi te besede: »Mi v Angliji smo se vedno bali Rusije, češ, da bo svojo težko roko položila na Indijo. In kaj bi se zgodilo z Ameriko, če bi Rusija bila kapitalistična in imperialistična? Od strahu bi ne mogli spati. A upam, da Rusija ostane komunistična in tedaj Amerikanci lahko mirno ležijo pod svojimi figovimi drevesi... Če vi nočete komunizma, pa znajte, da vam komunizem v drugih državah (v Rusiji) prinaša ogromno korist.« Torej od ruskega komunizma imajo druge države ogromno korist, ker se Rusije ni treba bati. In ker se Rusije ni treba bati, odtod tudi gonja zoper Jugoslavijo, Poljsko in Čehoslovaško. Kaj pravite k temu vi, ki se zgrajate nad Nemci radi nekaj Judov, a simpatizirate z boljševiki, ki so Rusijo privedli na rob propada? A. K.

*

še pa nas dela edinstvo centralizirane organizacije. Borba, ki se vodi danes, ni borba posameznikov, stranke, književnosti, časnikov, to je borba nevera proti Kristusovi veri. Radi tega moramo stati v zedinjenih vrstah proti vrtam sovražnikov, drugače propademo. Treba nam je centrale v organizaciji, da se sile podvojijo in potrojijo. Ta želja se je uresničila 22. novembra 1904, ko je bila ustanovljena Švicarska katoliška narodna zveza.

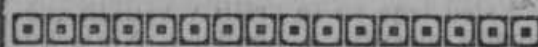
Prihodnje leto obhaja ta Zveza, ki je slična naši Prosvetni zvezi, katera je razpuščena ter se ne vzpostavlja, 30. letnico svojega obstoja. Ta leta so bila leta najintenzivnejšega in najplodovitejšega dela v smislu smernic, ki jih je izdala katoliška Cerkev, predvsem njen poglavar, rimski papež. Vrhilo se je to delo v vseh področjih javnega življenja. In ravno temu delu se imajo švicarski katoličani zahvaliti, da jih ni liberalizem in socializem iz javnega življenja izrinil ter zaprl v zakristije, kar je tako srčno želel in še danes želi v svici ravno tako, kakor povsod drugod. Delovanje Zveze je usmerjeno v teh praveh: 1. Poživitev vere in življenje po veri; obramba svobode in pravic vere in Cerkve v javnosti; borba proti nenravnosti. 2. Razširjenje in pospeševanje dobrih gospodarskih ustanov, socialno delo, dejavna krščanska ljubezen. 3. Širjenje, obramba in vzdrževanje katoliškega šolstva od vseučilišča do ljudske šole. 4. Delo za katoliške časnike. Organizirano delo švicarskih katoličanov bodi vzgled katoličanom v Jugoslaviji!

Organizacija švicarskih katoličanov.

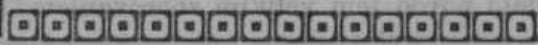
V Švici tvorijo katoličani manjšino. Dočim je katoličanov nad 41%, je protestantov nad 57% prebivalstva. Vsaka manjšina se trudi, da zbere vse svoje

moči, ker se drugače ne more uveljaviti v državi. Takšno zbiranje moči je organizacija. Že pred 100 leti so začeli Švicarji ustanavljati društva, ki so zasnovana na katoliški podlagi ter služijo verskim, stanovskim in socialnim ciljem. Ta društva dolgo časa niso imela svoje centrale (središča), kar je bil precejšen organizatoričen nedostatek. Na Katoliškem dnevu v Lucernu 1.1903 je govornik dr. Gröber nujno priporočal ustanovitev takšne centrale. Rekel je: »Edinstvo nas dela močne, organizirana edinstvo še močnejše, najmočnej-

Šivilje

dobite modne liste v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Kralja Petra trg stev. 4.

ērke, komaj čitljive, kakor je razdejana in neurejena ta uboga duša, ki komaj še živi.«

Povedal je, kar ga je najbolj težilo. Šla sta tiho dalje po molčečem parku. Predno sta se ločila, je rekla Ema:

»Dragi Karel! Upam, da nama nebo dodeli otrok. In če bom imela srčkano hčerkico, ali bo morebiti o božiču vprašala, kdo ji je kupil lepo lutko, oče ali mati? Rekla bo, da ji je podaril lutko Jezušček. Vidiš, tako mislim jaz o skupni imovini med možem in ženo.« —

Ko je prišel Karel domov k materi, ji je rekel:

»Nekaj ti moram povedati: jaz sem, ne po svoji zaslugi, najsrečnejši človek na svetu, kajti dobil bom najboljšo ženo na svetu.«

»To meni ni nič novega!« je rekla mati.

Kremplji.

»Striček, denarja potrebujem. Najmanj tri sto.«

»Ali blazniš?«

»Ne, striček, le malo zabave si želim. Brat mi je pisal iz glavnega mesta, naj vendar zopet pridem k njemu. Saj veš, da si mi nekoč že podaril za pot. Prav hrepenim, da se zopet popeljem v glavno mesto.«

»K hudiču se popelješ! Denarja ne dobiš niti pare.«

»Pač,« je rekel Jeras, »pač! Dal mi ga boš! Ne boš žalostil mojega bratovskega srca. V glavnem mestu je kratkočasno. Z bratom se ne bova dolgočasila tam, torej moram imeti denarja. Recimo štiristo. Da, striček, če se boš obojavil, bo vedno dražje. Čez nekaj minut bom rekel petsto.«

»Pes! Ubijem te!«

Meden je srdit vzdignil težki stol; toda Jeras je bil uren, silno je sunil napadalca v pod pazduho, da je Meden s stolom vred padel po tleh. S kletvijo v ustih je vstal in ječe sedel na klop za mizo. Jeras mu je sedel nasproti. Nobeden ni izpregovoril. Meden se je tresel od bolne besnobe. Čez nekaj časa je rekel Jeras:

»Šeststo.«

Kmet je hrpavo odgovoril:

dje čuta, da bi sami delali, pa naj vsaj druge pri delu puste v miru. Lepo je delati, pa težko. Kdor pa premaga težave radovoljno, ker se čuti po vesti dolžnega, ta je pošten. Ob sodbe vredni so tisti, ki žive od žuljev staršev, ali kogarkoli drugega, pa se morejo že sami preživljati. Delo je častno, bodisi to ali ono. Biti pastir ni sramotnejše kakor biti minister. Odvisno je od tega, kako delavec svojo nalogo izvršuje. Vesten delavec je povsod zadovoljen, da se mu le ne godi krivica. Kdor pa zaničuje pastirja, ni vreden sam biti pastir, četudi je po stanu morda mnogo višji.